

Hvor alvorligt er facetledsarthrose?

Jacobsen, Stine; Christophersen, Mogens Teken

Published in:
HesteMagasinet

Publication date:
2015

Citation for published version (APA):
Jacobsen, S., & Christophersen, M. T. (2015). Hvor alvorligt er facetledsarthrose? *HesteMagasinet*, (9), 42.

Kære Sundhedsbrevkasse

Min dejlige hest har fået konstateret facetledsartrose i hele lænden - og vi prøver nu 14 dage på medicin i første omgang. Selv synes jeg jo diagnosen er alvorlig og frygter det værste - men jeg har ingen erfaring med lidelsen. Hvordan er prognosen og Jeres erfaringer? Kan det lykkedes at få hesten gående igen eller er det slut med ridekarrieren for hesten?

Med venlig hilsen

Anja Buda Hansen, Helsinge.

Mange heste med slidgigt kommer tilbage til atletisk funktion

Foto: Shaila Sjogard

! HVOR ALVORLIGT ER FACETLEDSARTHROSE?

Hej Anja.

Desværre findes der for nuværende kun sparsom viden om prognosen for heste med facetledsarthrose i lænden. Men med vores tilgængelige viden er din bekymring ikke helt ubegrundet. Arthrose betyder kronisk slidgigt, og der er således tale om en tilstand, som hesten ikke kan kureres for, men som den måske kan leve med.

Lænden består af 6 hvirvler med facetled på hver side. Når diagnosen facetledsarthrose stilles i lænden, gøres dette ofte ved røntgen og ultralydsskanning, hvor forandringer sættes i forhold til hestens kliniske symptomer, som kan variere fra milde til kraftige symptomer i form af ømheder i ryggen og afværgereaktioner under ridning. De forreste lændehvirvlers facetled kan som regel visualiseres med røntgen, men bagerste del af ryggen er ofte meget muskelfyldig, og dette er årsagen til at almindelige røntgenapparater ofte ikke kan producere billeder af diagnostisk kvalitet af de bagerste lændehvirvlers facetled. Ultralydsundersøgelse er meget anvendt til at vurdere facetled i lænden, da alle disse led kan scannes. Det er også muligt at anlægge lokale blokader i området, for at få indtryk af om ømheder udgår fra lændehvirvlerne

facetled. Endelig kan scintigrafi (en scanning af aktive knogleområder) også anvendes i diagnostikken.

En systematisk og grundig diagnostik er afgørende, idet symptomer fra lænden også kan være relateret til bagbensaltheder og andre lidelser i muskuloskeletalsystemet. Ligeledes kan røntgen- og ultralydsforandringer forekomme i facetled fra klinisk raske heste. De ovenfor beskrevne undersøgelser udføres således for at afgøre, om de kliniske symptomer og evt. billeddiagnostiske forandringer reelt står i relation til hinanden.

Når diagnosen er etableret vil en individuel behandlings og genoptræningsplan skulle følges. Den består typisk af smertebehandling både systemisk (gennem munden) med NSAID og lokalt ved injektioner i musklerne tæt på facetleddet med binyrebarkhormon. Nogle dyrlæger anvender også akupunktur og mesoterapi. Den medicinske behandling kombineres med et individuelt tilpasset træningsprogram, da total ro ikke er gavnligt for rygpatienter. Sadel og øvrigt udstyr tjekkes og tilpasses optimalt, ligesom nogle heste har gavn af smidiggørende rygøvelser. Som regel startes med longearbejde uden sadel, dernæst med sadel, efterfulgt af arbejde under ryt-

ter progressivt i de forskellige gangarter. En del heste har gavn af Pessoa eller chambon, men det er afhængigt af trænerens/rytterens kompetencer og kan ikke anbefales til enhver. Generelt undlades de opgaver som hesten har svært ved og viser ubehag ved. Der er eksempler på, at samarbejde med fysioterapeut og eller kiropraktor og træning på vandløbebånd kan være gavnligt.

Prognosen afhænger af flere faktorer dels forhold ved hesten, hvor især antallet af led involveret i skaden, hvor alvorlig slidgigt der er tale om, hestens evne til at håndtere smerte og genoptræning, og dels rytterens og trænerens evner til at tilpasse genoptræningen på en effektiv og skånsom måde i samarbejde med dyrlægen og andre terapeuter. Prognosen er også afhængig af de krav, der stilles til hesten. Generelt har military-, spring- og dressurheste dårligere prognose end heste der anvendes til arbejde fladt og lige ud.

Vi ønsker dig held og lykke med genoptræningen, idet mange heste kommer tilbage til atletisk funktion.

Med venlig hilsen

Dyrlægerne Stine Jacobsen og Mogens T. Christophersen

HESTEMAGASINET'S EKSPERTER

Stil spørgsmål om hestehold, jura, træning, ernæring og sundhed ...

Skriv til HesteMagasinet | Vesterbrogade 6D | 1620 København V | Mail til tbi@hestemagasinet.dk

JURA | Sophus Bøgeskov Christensen Delacour, Advokat
ADFÆRD & TRÆNING | Ute Lehman, Hestetræner
RIDNING & HESTEVelfærd | John Randskov, Hestens Værn
FODRING & HESTEHOLD | Erik Clausen, Landskonsulent

KÅRINGER & DYRSKUER | Jørgen Finderup, Konsulent
COACHING | Kimi Nielsen, Psykoterapeut
DRESSUR | Anke ter Beek, Berider og instruktør
SUNDHED | Landets førende specialister på De Veterinære institutter

